

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

GÜZEL SANATLAR LİSESİ
DRAMA DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI

Ankara 2016

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	3
DRAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI	5
DRAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER	6
DRAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI.....	9
DRAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI.....	11
DRAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	12
DRAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	13
DRAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÜNİTE VE SÜRELERİ.....	14
DRAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	15

GİRİŞ

Bireyin dünyaya geldiği andan itibaren başlayan çevreyi tanıma ve anlama etkinlikleri, yaşam boyunca devam eder. En etkili ve kalıcı öğrenmelerin, doğrudan yaşantılarla edinilen öğrenmeler olduğu bilinmektedir. Bu tür öğrenmelerin gerçekleşmesinde “yaparak-yaşayarak öğrenme” “yaşantılara dayalı öğrenme”, “canlandırma” ve “oyun” gibi önemli etkenler söz konusudur.

İnsan davranışlarının değişmesi ve gelişmesinde yaşantıların önemli bir yeri vardır. Yaşantı, kişinin tüm algıları ve etkinlikleri ile kazandığı bilgi ve becerilerdir. Davranışlarda yaşantılar yoluyla değişiklikler oluşturma süreci olan eğitim, bir bütünlük içerisinde bireylerin duyuşsal, devinışsel ve bilişsel olarak en uygun ve ileri düzeyde yetiştirilmesini amaçlar. Bu bütünlük ile insanın yaşadığı çevre arasında bir iletişimin kurulması, denge ve uyumun oluşturulması gerekir. Yaşantılar yoluyla etkin ve kalıcı öğrenme yaklaşımlarından biri drama alanıdır.

Alanyazında yer yer farklı adlandırmalara tanık olursa da nitelik, amaç ve kapsam açısından yaratıcı drama, eğitimde drama, eğitsel drama, eğitici drama veya drama kavramları öz olarak birbirinden farklı değil, birbirinin aynıdır. Kavramın Türkçedeki yaygın kullanım biçimi, “yaratıcı drama” ile “eğitimde drama”nın bir tür birleşiminden oluşur ve daha çok “eğitimde yaratıcı drama” olarak adlandırılır. Bu programda kavram, drama olarak kullanılmıştır.

Drama Dersi Öğretim Programı’yla öğrencilerin kendini ve başkalarını tanıması, yaratıcılığını ve hayal gücünü geliştirmesi, yaşadığı yakın çevre ve dünyayı algılayarak toplumsallaşması hedeflenmektedir.

DRAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

Güzel Sanatlar Lisesi Drama Dersi Öğretim Programı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Bu programla öğrencinin;

1. Canlandırmalar aracılığı ile demokratik tutum ve davranışlarını geliştirmesi,
2. Canlandırmalar aracılığı ile estetik beğenilerini geliştirmesi,
3. Canlandırmalar aracılığı ile günlük yaşama farklı açılardan bakması,
4. Sanat türlerinin araçları ile kavramları algılamayı anlamlandırma ve imgelem gücünü geliştirmesi,
5. Beklenmedik durumlar karşısında hızlı düşünüp doğru karar verebilme becerilerinin gelişmesi,
6. Olay ve nesnelere arasındaki bağlantıları farklı bakış açılarıyla anlaması,
7. Sözel ve sözel olmayan ifade becerisini drama tekniklerini kullanarak geliştirmesi,
8. Kendi bedenine, duygularına, düşüncelerine ve çevresinde olup bitenlere karşı duyarlı olması,
9. Estetik yaşantılar yoluyla problem çözme becerilerini ve problemler karşısında kendine özgü çözüm yolları üretmesi,
10. Canlandırmalar yoluyla farklı çatışma durumlarından yola çıkarak yeni durumlara ilişkin çözüm geliştirmesi,
11. Duyular ve yaşantılara dayalı olarak öğrenmesi,
12. İş birliği yapabilme ve birlikte çalışma becerisini geliştirmesi,
13. Sanatın toplumsal ve kültürel yaşamdaki önemini fark etmesi,
14. Yaşamdaki değişik rollerin farkında olması amaçlanmaktadır.

DRAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER

Drama Dersi Öğretim Programı'yla öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler aşağıda sunulmuştur.

1. Yaratıcılık: Genel olarak yaratıcılık, daha önceden kurulmamış ilişkiler arasındaki ilişkileri kurabilme, böylece yeni bir düşünce şeması içinde yeni yaşantılar, deneyimler, yeni düşünceler ve yeni ürünler ortaya koyma yetisidir. Yaratıcılık bir süreçtir ve insanın her türlü eyleminde bulunabilir. Bu nedenle yaratıcılık, yalnız sanatsal süreçlerde değil, insan yaşamının tüm yönlerinde yer alan temel bir yetidir. Drama Öğretim Programı ve etkinlikleri yoluyla öğrencilerin yaratıcılık becerilerinin gelişmesi amaçlanmaktadır. Drama etkinliklerinin temelinde yaratıcılık yer alır. Yaratıcılık; yeni yollar denemek, özgün ürünler ortaya koymak, problemlere farklı ve özgün çözüm yolları önermek, farklı düşünme yolları geliştirme olarak tanımlanabilen, kişilere özgü ve geliştirilebilen bir yetidir.

2. İletişim: İletişim, çeşitli duygu, düşünce ya da bilgilerin çeşitli araçlarla başkalarına aktarılmasıdır. Öğretme ve öğrenme süreçlerinde gerçekleştirilen tüm etkinlikler birer iletişim etkinliğidir. Öğrenci, öğretme-öğrenme amacıyla düzenlenmiş bir eğitim ortamında öğretmen ve çevre ile etkileşimde bulunur. Bu tür iletişimde amaç, davranış değişikliği meydana getirmek üzere düşünce, bilgi, tutum, haber, duygu ve becerileri paylaşmaktır. Drama çalışmalarının özünde, birlikte üretme ve paylaşma isteği vardır. Bu durumda bir iletişimin oluşması olasıdır. İzleyiciler, gerçek anlamda izleyici değildir. Öte yandan bu izleyiciler, görmek ve işitmek isteyeceklerdir. Bu noktada öğrenciler, işitilmeyi, görülmeyi, kendilerini daha açık bir biçimde anlamaları gerektiğini kısaca iletişim gerçeğini öğrenebilirler.

Drama etkinlikleri yoluyla öğrencilere; çeşitli etkileşim ve paylaşımlarla uygun, düşünce ve yaşantılarını başkalarına aktarabilme, kısa ve öz olarak nerede, ne zaman, nasıl ve ne konuşacağını bilme becerisinin kazandırılması amaçlanmaktadır.

3. Demokratik Tutum ve Davranış: Drama süreçlerine katılan birey, demokratik bir toplumun değerlerinin ne olduğunu bilir ve bu değerleri süreç içerisinde benimser. Bu değerlerden bazıları insan onuruna saygı gösterme, insan kişiliğinin değerlerine inanma, özgürlüklere inanma ve değer verme, açık düşünceli olma, iş birliği ilkesine bağlı olma, grup hedeflerine bilinçli katılma, uyumlu olma, kendini denetleme, fırsat eşitliği ilkesini benimseme, yurttaşlık temel hak ve sorumluluklarını bilme, ortak kararlara saygı duyma ve uygulama; insanları dil, din, ırk, geldiği çevre, özürülü vb. özelliklere göre gruplamama; başkalarının haklarına saygı duyma, sosyal değişimlere açık olma, herkesin yasalar karşısında eşit haklara sahip olduğuna inanma, ahlaki değerleri benimseme, bilimsel düşünme, hoşgörülü olma, üretken olma, evrensel kültür içinde ulusal değerleri benimseme gibi özelliklerdir. Drama sürecini oluşturan tüm bileşenler ve boyutlar, amaca hizmet ederken de süreci yaşarken de demokratik tutumları ön koşul olarak ele alır.

4. Eleştirel düşünme: Her drama süreci, bir değerlendirme aşaması ile son bulur. Drama

süreci içerisinde yer alan değerlendirme aşamasında, katılımcılar, süreç içerisinde kendilerini nasıl algıladıkları ve neler hissettiklerine ilişkin değerlendirmelerde bulunurlar. Kendilerini ve süreci, eleştirel bir yaklaşımla değerlendirirler. Deneyimledikleri süreci, sorgulayan bir yaklaşımla ele alır, olayları ve durumları irdeleyerek yorumlar ve böylelikle eleştirel düşünme becerilerinin gelişimine katkıda bulunurlar.

5. Problem çözme: Problem, belirlenen bir amaca ulaşmak için gerçekleştirilen etkinliklerde bir engel ile karşılaşılması durumunda yaşanan çatışma olarak tanımlanabilir. Engellerle karşılaşılması, kişinin amacına ulaşmasını dolayısıyla da içinde yaşanan çevreye uyum sağlama-sını engeller. Bu nedenle problem çözme, en genel anlamıyla bireylerin içinde yaşanan çevreye uyum sağlama becerilerinin gelişimi olarak tanımlanabilir. Drama etkinlikleri, çatışmalar ve çatışma çözme etkinliklerini içerir. Çatışma çözme etkinlikleri yoluyla öğrencilerin problem çözme becerilerinin gelişimine katkıda bulunur.

6. Rol oynama: Rol, bir kimsenin gerçekleştirmek durumunda olduğu herhangi bir eylemde yapması gereken görev, gerçek olmayan davranıştır. Rol oynamak, bir öğrencinin kendisine ait olmayan bir rolü üstlenmesi ve onu canlandırması, oynamasıdır. Drama Öğretim Programı, öğrencilerin rol oynama becerilerinin gelişimini destekler. Çevresinde sergilenen rolleri tanımlama, çeşitli roller arasındaki ilişkileri analiz etme, gerektiğinde kendisinden beklenen bir role uygun davranma becerilerini geliştirir.

7. Doğaçlama: Doğaçlama, önceden belirlenmemiş, kendiliğinden gerçekleşen ve insanla birlikte var olan bir tekniktir. Yaşamımızda her şeyi kurgulamayız. Beklenmedik durumları kestiremediğimiz için böylesi durumlarda da nasıl davranacağımızı belirleyemeyiz. Belirsizlik, doğaçlamanın bir yönüyle de başlangıç anlarını oluşturur. İnsanlar, bunu doğaçlama olarak adlandırmadan yaşarlar ve gündelik yaşamlarındaki bu doğaçlama anlarında son derece doğal davranırlar. Drama Öğretim Programı'nda gerçekleştirilecek etkinlikler yoluyla öğrencilerin doğaçlama becerilerinin gelişimi sağlanır. Öğrencilerle gerçekleştirilecek drama etkinliklerinde, sık sık içlerinden geldiği gibi davranışta bulunmaları, bunları da canlandırarak göstermeleri beklenir. Bu yolla öğrencilerde doğaçlama becerileri gelişir.

8. Yansıtıcı Düşünme: En genel anlamıyla mantıklı seçimler yapma ve bu seçimlerin sorumluluğunu alma becerisi olarak tanımlanan yansıtıcı düşünme sürecinde, öğrenci, “Ne oldu?”, “Ben neler hissettim?”, “Niçin öyle yaptım?”, “Daha başka neler olabilirdi?” gibi soruları kendine sorar ve yanıtlar. Yansıtıcı düşünme, öğrencilerin eğitim etkinliklerine aktif olarak katılımını sağlar ve kendi deneyimleriyle bilgi edinmesini, edindiği bilgileri farklı durumlarda kullanabilmesini sağlar. Yansıtıcı düşünme becerileri, öğrencilerin deneyimlerinden ders çıkarmasına yardımcı olur.

9. Bağımsız Düşünme: Drama etkinlikleri içerisinde katılımcılar, kendilerini kısıtlamadan özgürce düşünür ve düşündüklerini ifade ederler. Grupla gerçekleştirilen etkinliklerde her bir katılımcı; olaylar, sorunlar ya da durumlar üzerinde kendi deneyimleri, duyguları ve geçmiş yaşantılarının da etkisiyle bağımsız olarak düşünür ve düşüncelerini bağımsız olarak paylaşır.

10. Dayanışma: En genel anlamıyla dayanışma, bir topluluğu oluşturanların duygu, düşün-

ce ve ortak çıkarlarda birbirlerine karşılıklı bağlanması olarak tanımlanır. Drama etkinlikleri, grup içerisinde ve grupla birlikte gerçekleştirilen etkinliklerdir. Bu etkinliklerin gerçekleştirilmesinde grup üyeleri, birbirleriyle dayanışma içerisinde olurlar. Rol oynama ve doğaçlamalarla kimi zaman bir çatışmanın çözümlenmesinde, kimi zaman bir durumun değerlendirilmesinde hep birlikte etkileşimde bulunulur ve bir dayanışma gerçekleşir. Her yeni çalışma ile birlikte birbiriyle doğrudan etkileşime geçen bireyler değişir ve her yeni etkinlik, yeni bir dayanışma grubunu da beraberinde getirir.

DRAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Drama Dersi Öğretim Programı'nda, öğrencilere drama ile ilgili temel kavramlar, drama süreci, dramanın aşamaları, geçmişten günümüze dramanın gelişimi, drama ve tiyatro arasındaki benzerlik ve farklılıklar, drama ve sanat ilişkisi konuları etkinlikler içerisinde sezdirilmeye çalışılır. Etkinliklerin tamamında öğrencilerin aktif olması, merkezde olması öğretmenin ise tüm çalışmalar boyunca yönlendirici olması beklenir.

1. Drama Dersi Öğretim Programı'na yönelik etkinliklerin planlanmasında öncelikli olarak öğrenci özellikleri dikkate alınmalıdır. Öğrencilerin ön bilgileri, öğrenmeleri, ilgi, ihtiyaç ve tutumlarının belirlenmesi önem taşır. Drama etkinlikleri, öğrencilerin yaş grubuna uygun olarak planlanmalıdır. Öğrenci düzeyinin çok altında ya da çok üstünde olan etkinliklere katılım oranı düşebilir. Bu etkinliklerden beklenen yönde verim alınmaz. Planlanan etkinliklerin öğrencilerin merak, keşfetme gibi ilgilerini çekecek nitelikte olması gerekir.

2. Drama etkinliklerinin planlanmasında, yakın çevrenin tüm özellikleri dikkate alınmalıdır. Öğretmen, çevrenin ve okulun olanaklarının farkında olarak ders amaçlarına uygun düzenlemelere yer verebilmelidir.

3. Drama öğretmeni; oyun dağarı zengin, drama tekniklerini bilen, iletişime açık ve istekli, gerektiğinde tiyatronun tüm yaklaşımlarından yararlanabilen, doğal, öğrencilerle birlikte oynamaktan, gerekli durumlarda katılımcı olmaktan çekinmeyen, kendiliğindenliği (spontanlığı) gelişmiş, dramanın temelini oluşturan önemli bir öge olduğunun farkında olmalıdır.

4. Drama öğretmeni, yapacağı çalışmalar öncesinde amacını, içeriğini, yöntem ve teknikleri ve uygun mekânı belirlemelidir. Yönergelerinin açık, kısa ve anlaşılır olmasına dikkat etmelidir.

5. Drama öğretmeni, öğrencileri ile olabildiğince göz iletişimi kurmaya çalışmalıdır. Öğretmen, ayrıca beden dilini de amaçlara uygun bir biçimde etkin olarak kullanmalı, hareket hâlinde olmalıdır. Çalışma öncesinde sınıfta olmaya özen göstermeli, araç gereç seçimine dikkat etmeli, bunları önceden hazırlamalı ve çalışmanın başlangıç ve bitiş zamanlarını göz ardı etmemeli, zamanı çok iyi kullanmalıdır.

6. Drama öğretmeni, öğrencilerin kişiliklerine dönük eleştirilerde bulunmamalı, önyargısız, hoşgörülü ve herkese eşit bir mesafede olacak biçimde demokratik davranmalı, yapıcı olmalı; saygılı, tutarlı, alçak gönüllü, güler yüzlü, olabildiğince olumlu dönütler vermeye çalışmalıdır.

7. Drama öğretmeni, öğrencilerini en kısa sürede tanımalı, onlara kendi isimleri ile hitap etmeye çalışmalı, onlarda bir güven oluşturmalıdır. Öğretmen, drama çalışmalarını sırasında hiçbir biçimde herhangi bir öğrencinin doğrudan öznel problemlerini canlandırma konusu yapmamalı, bu duruma hiçbir zaman izin vermemelidir.

8. Yapılan çalışmalardan sonra ara değerlendirme kısmında öğrencilerden “Neler düşünüyorsunuz?”, “Ne hissettiniz?”, “Bu çalışmada ne amaçlanmış olabilir?” gibi soruların yanıtlarını aldıktan sonra öğrencilere yapılan çalışma hakkında yeterli açıklamalar yapılmalı, gerekli durumlarda amaç belirtmeli ve bir özetleme yapmaya çalışmalıdır. Canlandırmalarda sürecin

gidişatını etkileyen bir müdahale olmamalıdır. Daha çok, yaşantılara dayalı olarak öğrenme sürecini gerçekleştirmeye çalışmalı, dramada “sonucun değil sürecin önemli olduğu” sık vurgulanmalıdır.

9. Etkinlikler planlanırken basitten karmaşığa doğru gidilmelidir. Etkinlik sürecinde, dikkat yoğunluğu ve grup dinamiğinin aynı seviyede tutulmasına özen gösterilir. Etkinlikler, öğrencilerin yaratıcılıklarını kullanmalarını, geliştirmelerini sağlayacak biçimde planlanmalı ve uygulanmalıdır.

10. Kazanımlar dikkate alınarak etkinlikler, birkaç hafta ya da daha uzun süreli planlanabilir. Ele alınan konular doğrultusunda dramanın farklı teknikleri kullanılabilir. Öğretmen, farklı hedeflere ulaşmak için doğaçlamaları yeniden kurgulatabilir, ekleme ya da çıkarmaları yine öğrencilere yaptırabilir. Çıkış noktası olarak planlanan olay, grubun özelliklerine göre değişebilir.

11. Etkinliklerde öncelikle özgür ve demokratik bir ortam oluşturulmalı, her öğrencinin düşüncesine önem verilmelidir.

12. Etkinliklerde, grup dinamiğinin olumlu yönde geliştirilmesi amaçlanmalıdır. Öğretmen, grubu iyi gözlemlemelidir. Drama dersinde, ürün çıkarma beklentisi yoktur. Etkinliklerde bireyin kendini ifade etmesi, bireyin yaratıcılığını ortaya çıkarması önemlidir. Hazırlanan doğaçlamalar, sadece grup tarafından izlenir. Bu nedenle drama grubu hem seyirci hem de oyuncudur.

13. Drama dersinde, öğrencilerin tüm duyu organlarına hitap edecek etkinlikler düzenlenir ve öğrencilerin duyularını eş zamanlı ve etkin kullanarak yaşantılara dayalı bir öğrenme ortamı hazırlanır. Öğretim programı süresince gerçekleştirilecek etkinliklerle bir yandan planlanan kazanımların gerçekleşmesi öte yandan da kazandırılması planlanan beceri ve yeterliklerin kazandırılması sağlanır.

14. Drama Dersi Öğretim Programı, doğaçlama, rol oynama gibi canlandırmalarla estetik beğeniyi ve öğrenmeyi temele alan, aynı zamanda yazma, konuşma ve araştırma etkinliklerine yer veren, sorgulayan, yaratıcı, demokratik tutuma sahip bireylerin yetişmesini sağlamaya yönelik olmalıdır.

DRAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Drama Dersi Öğretim Programı'nın tamamında öğrencilerin merkezde ve etkin olduğu, yaşantılara dayalı etkinlikler yer alır. Drama dersi öğretiminin değerlendirilmesinde sadece bilişsel öğrenmelerin değerlendirilmesine yönelik ölçme araçları kullanılmamalı, sürece dayalı ölçme ve değerlendirme yaklaşımı benimsenmelidir. Bu nedenle değerlendirme, çalışma öncesi, çalışma anı, çalışma sonu ve sonrasında yapılabilir. Dramanın aşamalarının her birinin ya da birkaçının ardından tartışmanın açılması, eleştiri-özeleştiri, soru-cevap etkileşiminin başlaması değerlendirmenin de somut başlangıcı olarak kabul edilebilir. Amaçlara ulaşım ulaşmama durumu drama çalışmaları bittikten bir süre sonra daha belirginleşmektedir. Bu nedenle drama derslerinde sürece dayalı değerlendirmeler yapılmalıdır. Bir grup etkinliği olan dramada öğrencilerin öncelikle kendilerini sonra da çalıştığı grubu değerlendirmesi çalışmaların amacına ulaşması için çok önemlidir. Öğretmen, hem öğrencilerin kendi kendilerini, hem başkalarını değerlendirmeye yönelik bir yaklaşımı belirlemeli hem de katılımcılarda olası ilerlemeyi ortaya çıkarabilecek bir ölçme bilgisine de sahip olmalıdır. Drama gibi yaşantı odaklı olan bir ders için derecelendirme ölçeği veya dereceli puanlama anahtarı şeklinde tasarlanmış gözlem formlarının yanı sıra akran değerlendirme, performans çalışması ve proje gibi ölçme araçları kullanılabilir.

DRAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

1. Drama Dersi Öğretim Programı, yaşantılara dayalı olarak yapılan öğrenmeyi temele alan bir programdır. Bu programın uygulanmasında, öğrencilerin sürece etkin olarak katılımı önemlidir. Öğrenciler; sahip oldukları bilgi, beceri, duygu ve deneyimleri canlandırma süreçleri ile ilişkilendirerek öğrenme yaşantılarını biçimlendirirler. Drama öğrenme-öğretme etkinliklerinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde aşağıda verilen özellik ve ilkeler dikkate alınmalıdır:

2. Drama, bir grup etkinliğidir, katılımı gönüllülük aranır. Zorunlu katılımlar da dramanın bir grup etkinliği özelliğini olumsuz etkilemez. Dramaya katılmak isteyen her öğrenci ile drama çalışmaları yürütülebilir. Grubu öğrenciler oluşturur. Drama, bu öğrencilerin yaşantı ve bakış açılarına göre yapılandırılır. Drama dersi, her açıdan öğrencileri merkeze alır. Programda yer alan tüm ünitelerin kazanımları öğrencilerin etkin olarak katıldıkları uygulamalarla verilmeye çalışılmalıdır.

3. Drama, canlandırmaya dayalı olarak gerçekleştirilir. Bu canlandırmalar ise -miş gibi yapmaya, kurguya, kendiliğindenliğe, doğaçlamaya ve rol oynamaya dönüktür. Drama çalışmalarında ortaya çıkan bir çatışma durumu, canlandırma süreçlerinde o anda, yaşandığı yerde ele alınır ve çözülür. Bu nedenle, öğrencilerin o andaki düşünceleri, duyguları önemlidir. Drama sonuç değil, süreç odaklı bir çalışmadır. Seyirci için yapılmaz. Ancak sınıf içinde bulunan diğer öğrenciler, bir iç izleyici olarak süreçte yer alır. Bu nedenle drama, tiyatro ve diğer sahneye dönük sanatlarla karıştırılmamalıdır. Drama, başta eğitim ve tiyatro gibi diğer alan ve sanatlarla ilişkili olarak gerçekleştirilir.

4. Drama dersleri, belirgin özelliklere sahip belli bir mekânda ya da sınıflarda yapılır. Ayrıca drama çalışmaları amaca uygun olarak düzenlenmiş her türlü mekânda yürütülebilir. Drama, oyunların tüm genel özelliklerinden yararlanır. Oyunlardan drama çalışmalarının hemen her aşamasında etkin olarak yararlanılabilir. Ancak drama, hem oyun hem de bir mesleğin de adı olan "oyunculuk" yapmak da değildir. Drama derslerinde, oyunculuk yapmak için ayrı bir yeteneğe ve beceriye sahip olmak gerekmez.

5. Öğrenme sürecinde programda yer alan üniteler ve kazanımlarla ilişkilendirilerek tabloda sunulan değerlerle ilgili çalışmalara yer verilmesi önemlidir. Etkinlik ve çalışmalar tasarlanırken örnek olarak verilmiş konu başlıklarından yararlanılabilir.

Değerler	Konu Başlığı
Saygı	İnsanlığa karşı saygı
Öz güven	Kendini ifade edebilme
Hoşgörü	Farklılıklara karşı hoşgörü

Bu değerlerin, öğrencilere aktarılabilmesi için öğrenme-öğretme sürecinde kullanılacak ders kitabında etkinlik, çalışma, araştırma konusu veya okuma parçası olarak yer alması sağlanmalıdır.

DRAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Programda, ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Program on üniteden oluşmaktadır. Üniteler ve konuların işlenişi sırasında dikkat edilmesi gereken hususlar, açıklama veya sınırlamalar ilgili ünite ve konu başlıklarının altında verilmiştir. Kazanımlar; sınıf düzeyi, ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar, sınırlamalar veya uyarılar kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir.

Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

Ünite no.	Konu no.	Kazanım no.	Kazanım İfadesi	Kazanım Açıklaması
		3.2.2.	Oyunların ısınma-hazırlık aşaması etkinliklerinde kullanılma amacını kavrar.	<i>Isınma-hazırlık etkinliklerinin bedensel, duyuşsal, bilişsel hazırlık, oyunlardan yararlanma ve bir sonraki aşamaya hazırlık gibi etkinliklerden oluşacağı vurgulanmalıdır.</i>

**DRAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
ÜNİTE VE SÜRELERİ**

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Drama ile Tanışıyorum	19	8	11
Drama ve Oyun İlişkisi	4	4	5
Drama Çalışmalarının Yapılandırılması	16	8	11
Dramanın Gelişimi ve Tiyatro ile İlişkisi	11	8	11
Drama ve Müzik, Ritim, Dans	14	8	11
Drama ve Görsel Sanatlar	7	6	9
Drama ve Edebiyat	5	8	11
Dramada Kullanılan Bazı Teknikler	5	8	11
Farklı Mekânlarda Drama Uygulamaları	6	8	11
Drama ve Toplumsal Yaşam	6	6	9
TOPLAM	93	72	100

DRAMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

1. DRAMA İLE TANIŞIYORUM

Ünite Açıklaması: Oyunun, eyleme dayalı bütün etkinlikleri kapsadığı açıklanır. Burada sözü edilen oyun kavramı, çoğunlukla sınıf içi ya da dışında oynanabilen anonim ya da türetilmiş oyunları kapsamaktadır. Öğretmen ünitenin başlangıcında ısınma ya da hazırlık amacıyla çeşitli oyunlara yer verebilir. Bu oyunlar iletişimden kaynaşmaya, tanışmadan etkileşime kadar birden çok amaca hizmet edebilir.

Terimler: İletişim, etkileşim, güven, oyun, iş birliği, ısınma, dramatik, dramatizasyon, dramatik durum, -miş gibi yapma, kendiliğindenlik (spontanite).

1.1. Oyun Aracılığı İle Tanışma Etkinlikleri

1.1.1. Dramanın ısınma-hazırlık aşamasında oyunlara yer verildiğini fark eder.

1.2. İletişim ve Etkileşim Etkinlikleri

1.2.1. Kendi özelliklerini grup üyelerine drama etkinlikleriyle tanıtır.

1.2.2. Grup üyelerinin özelliklerini drama etkinlikleriyle tanır.

1.2.3. Mekânı drama etkinlikleri ile tanır.

1.2.4. Grup arkadaşlarıyla etkili iletişim kurmanın önemini ifade eder.

1.2.5. İletişimin dramadaki önemini fark eder.

1.2.6. Grup üyeleriyle iletişim ve etkileşime girmeye istekli olur.

1.2.7. İletişim ve etkileşim çalışmalarında dili etkili kullanır.

1.2.8. İletişim ve etkileşim çalışmalarında jest, mimik ve beden dilini kullanır.

1.2.9. İletişim ve etkileşim amacıyla yapılan doğaçlama ve rol oynama çalışmalarına katılır.

1.3. Duyu Çalışmaları (Dokunma, İşitme, Görme, Tat Alma, Koklama) ve Doğaçlamalar

1.3.1. Drama çalışmalarında duyunun önemini fark eder.

1.3.2. Duyularını etkin biçimde kullanmanın önemini fark eder.

1.3.3. Mekân ve gruba uyum sağlamanın önemini ifade eder.

1.3.4. Drama çalışmalarında ve yaşamda uyumun önemini fark eder.

1.3.5. Drama çalışmalarında ve yaşamda güvenin önemini fark eder.

1.3.6. Gruba olan güven duygusunun önemini belirtir.

1.4. Dramada Temel Kavramlar

1.4.1. Dramanın tanımını kavrar.

1.4.2. Dramanın temel kavramlarını açıklar.

Dramatik, dramatik durum, -miş gibi yapma, dramatizasyon, doğaçlama, rol oynama, çocuk tiyatrosu, kendiliğindenlik (spontanite) kavramları uygulamalarla verilmelidir.

1.4.3. Dramanın bileşenlerini doğaçlama aracılığı ile fark eder.

Öğrencilerin çeşitli oyunlarla birbirlerini tanımaları, grup dinamiği oluşturmaları, birbirlerine güvenmeleri ve iş birliği becerileri geliştirmeleri amacıyla drama ile ilgili sınıf içi ve sınıf dışı çeşitli oyunlara, başlangıç düzeyinde ikili doğaçlama ve rol oynama etkinliklerine yer verilir.

2. DRAMA VE OYUN İLİŞKİSİ

2.1. Oyunların Genel Özellikleri

2.1.1. Oyunların genel özelliklerini drama uygulamaları ile fark eder.

2.2. Oyunun İnsan Yaşamındaki Önemi

2.2.1. Oyunun insan yaşamındaki önemini açıklar.

2.3. Oyun ve Dramanın Benzer ve Farklı Yanları

2.3.1. Oyun ve dramanın benzerlik ve farklılıklarını ayırt eder.

2.4. Oyunların Dramada Kullanımı

2.4.1. Oyunların dramada kullanılabileceğini kavrar.

3. DRAMA ÇALIŞMALARININ YAPILANDIRILMASI

3.1. Dramanın Aşamaları

3.1.1. Drama dersinin aşamalarını kavrar.

3.2. Isınma-Hazırlık Etkinlikleri

3.2.1. Isınma-hazırlık etkinliklerinin drama çalışmalarındaki önemini kavrar.

3.2.2. Oyunların ısınma-hazırlık aşaması etkinliklerinde kullanılma amacını kavrar.

3.3. Canlandırma Etkinlikleri

Konu Açıklaması: Canlandırma etkinlikleri içerisinde canlandırma aşamasının kuralları, dramatik kurgunun bileşenleri dramatik durum örnekleri, bireysel ve küçük grupla canlandırma teknikleri üzerinde durulacaktır. Ayrıca dramatik kurgunun bileşenleri olarak rol, konu, gerilim, odak, mekân, zaman, dil, hareket, atmosfer, sembol kavramları vurgulanacaktır.

3.3.1. Canlandırma aşamasında kullanılacak teknikleri kavrar.

3.3.2. Dramatik kurgunun bileşenlerini açıklar.

3.3.3. Dramatik kurgunun bileşenlerini doğaçlama ve rol oynama çalışmalarında kullanır.

3.3.4. Dramatik kurgunun bileşenlerine uygun canlandırma hazırlar.

3.4. Değerlendirme-Tartışma Etkinlikleri

Konu Açıklaması: Değerlendirme etkinliklerinde; mektup, günlük, öykü gibi yazınsal türlerle yazılı değerlendirme etkinliklerine ve soru-yanıt çalışmalarına yer verilmelidir.

3.4.1. Drama çalışmaları sürecindeki duygu ve düşüncelerini ifade eder.

3.4.2. Drama ve drama çalışmaları sürecindeki yaşantıları üzerine yazı çalışmaları yapar.

3.5. Doğaçlama ve Rol Oynamanın Özellikleri ve Uygulanması

- 3.5.1. Doğaçlama ve rol oynamanın özelliklerini açıklar.
- 3.5.2. Doğaçlamanın temel ilkelerini kavrar.
- 3.5.3. Rol oynamanın temel ilkelerini kavrar.
- 3.5.4. Rol oynama ve doğaçlamanın drama açısından önemini kavrar.
- 3.5.5. Canlandırmalarını, doğaçlama ve rol oynama ilkelerine göre oluşturur.
- 3.5.6. Doğaçlama ve rol oynama çalışmalarında çatışma ya da gerilimin bireyi geliştirici yönünü fark eder.
- 3.5.7. Bir drama etkinliğini aşamalarına ayırarak değerlendirir.

4. DRAMANIN GELİŞİMİ VE TİYATRO İLE İLİŞKİSİ

4.1. Dramanın Gelişimi, Türkiye'deki İzleri ve Yansımaları

- 4.1.1. Dramanın dünya ve Türkiye'deki gelişimini açıklar.
- 4.1.2. Türkiye'de drama ile ilgili yapılan çalışmalarını takip eder.
- 4.1.3. Türkiye'de drama ile ilgili öncü kişileri tanır.

4.2. Drama ve Tiyatro Arasında Benzerlik ve Farklılıklar

- 4.2.1. Drama ve tiyatronun temel özelliklerini açıklar.
- 4.2.2. Oyunculuktaki temel kurallar ile dramadaki oyunculuk ilişkisini açıklar.

4.3. Drama-Kukla-Maske İlişkisi ve Uygulamalar

- 4.3.1. Drama ile kukla ilişkisini doğaçlamalar yoluyla kurar.
- 4.3.2. Maske ve drama ilişkisini kavrar.
- 4.3.3. Maskelerden yola çıkarak doğaçlamalar hazırlar.

4.4. Tuluat, Meddah, Orta Oyunu ile Doğaçlama ve Rol Oynama İlişkisi

- 4.4.1. Tuluat, meddah, orta oyunu ile dramayı karşılaştırır.
- 4.4.2. Doğaçlama ve rol oynama çalışmalarında tuluat, meddah, orta oyunu gibi öğeleri kullanır.
- 4.4.3. Geleneksel Türk tiyatrosunun dramanın gelişimindeki yerini tartışır.

5. DRAMA VE MÜZİK, RİTİM, DANS

5.1. Drama ve Müzik İlişkisi

- 5.1.1. Drama ve müzik türleri arasında ilişki kurar.
- 5.1.2. Müzik parçalarından drama çalışmalarında yararlanılabileceğini kavrar.
- 5.1.3. Müziğin her ögesi ile doğaçlama yapılabileceğini kavrar.

5.2. Dramada Ritim, Ses ve Devinimden Canlandırma

- 5.2.1. Doğadaki çeşitli sesleri ve ritimleri fark eder.
- 5.2.2. Dramanın ısınma-hazırlık ve canlandırma aşamalarında ritim çalışmalarının önemini kavrar.
- 5.2.3. Doğaçlamalarda ritimden yararlanır.

5.2.4. Ritimden hareketle kurgusal durumlar oluşturarak bunlara yönelik doğaçlamalar hazırlar.

5.2.5. Ritimli etkinliklerde bedeni ile doğaçlamalar kurgular.

5.2.6. Beden ve ritim uyumunun dramadaki önemini ifade eder.

5.2.7. Müziğe ve ritme uygun devinimler geliştirir.

5.2.8. Drama ile ritim, müzik ve dans ilişkisini kurar.

5.2.9. Müziğin, ritmin ve dansın dramadaki önemini ifade eder.

5.3. Materyal ve Nesne Kullanarak Ritim, Devinim ve Canlandırma Oluşturma

5.3.1. Doğadaki çeşitli nesnelere ritim araçları oluşturur.

5.3.2. Doğadaki çeşitli nesnelere oluşturduğu ritim araçlarını canlandırmada kullanır.

6. DRAMA VE GÖRSEL SANATLAR

6.1. Görsel Sanatlar ve Drama ilişkisi

6.1.1. Görsel sanat ürünlerinden yola çıkarak doğaçlamalar uygular.

6.1.2. Doğaçlamalardan yola çıkarak görsel sanat ürünleri oluşturur.

6.1.3. Çevresindeki materyallerden doğaçlamalar uygular.

6.2. Resim/Heykelin Dramada Bir Araç Olarak Kullanımı

6.2.1. Resim/heykelin dramada bir araç olarak nasıl kullanıldığını kavrar.

6.2.2. Beden aracılığı ile heykel formlarından doğaçlamalar uygular.

6.3. Fotoğraf/Karikatürün Dramada Bir Araç Olarak Kullanımı

6.3.1. Fotoğraf ve karikatürün dramada nasıl kullanıldığını kavrar.

6.3.2. Fotoğraf ve karikatürlerden hareketle doğaçlamalar uygular.

7. DRAMA VE EDEBİYAT

7.1. Yazınsal Türlerin Dramada Bir Araç Olarak Kullanımı

Konu Açıklaması: Drama ve edebiyat konu başlığı altında şiir, öykü, masal, efsane, fıkra, biyografi, otobiyografi, mektup, günlük, anı vb. yazınsal türlerin dramada bir araç olarak kullanılabilmesi, ayrıca drama çalışmalarını ile çeşitli yazınsal tür örnekleri oluşturulabileceği vurgulanır.

7.1.1. Yazınsal türler ile drama ilişkisini kurar.

7.1.2. Yazınsal türleri dramada bir araç olarak kullanır.

7.1.3. Doğaçlamalardan yola çıkarak yazınsal metinler oluşturur.

7.2. Nesne ve Atık Materyallerden Yola Çıkarak Yazınsal Metin Oluşturma ve Canlandırma

7.2.1. Nesne ve materyallerden hareketle yazınsal metin oluşturur.

7.2.2. Nesne ve materyallerden hareketle oluşturulan yazınsal metinden doğaçlamalar yapar.

8. DRAMADA KULLANILAN BAZI TEKNİKLER

8.1. Doğaçlama (İkili, Küçük Gruplar ve Tüm Sınıf) ile Rol Oynamanın Özellikleri ve Kullanımı

- 8.1.1. Drama çalışmalarında rol oynama tekniğinin önemini açıklar.
- 8.1.2. Drama çalışmalarında doğaçlama tekniğinin önemini kavrar.
- 8.1.3. Rol oynama ve doğaçlamanın diğer tekniklerle ilişkisini açıklar.

8.2. Dramada Kullanılan Bazı Teknikler

Konu Açıklaması: Dramada Kullanılan Bazı Teknikler konu başlığı altında liderin role girmesi, rol içinde yazma, geri dönüş, rüya düzeni, toplantı, fotoğraf, anı, donuk imge, iç ses, özel mülkiyet, dramatisasyon vb. teknikler uygulanır.

- 8.2.1. Drama çalışmalarında kullanılan teknikleri kavrar.
- 8.2.2. Drama çalışmalarında kullanılan teknikleri uygular.

9. FARKLI MEKÂNLARDA DRAMA UYGULAMALARI

9.1. Müze ve Galeri gibi Mekânlarda Drama Uygulamaları

- 9.1.1. Müze ve galerilerden drama ortamı olarak yararlanabileceğini kavrar.
- 9.1.2. Müze ve galerilerde bulunan nesnelere yola çıkarak doğaçlamalar uygular.

9.2. Kütüphane, Okul (Koridor, Kantin, Bahçe), Park, Alışveriş Merkezi, Huzurevi Gibi Mekânlarda Drama Uygulamaları

- 9.2.1. Kütüphane ve okul gibi mekânlardan drama ortamı olarak yararlanabileceğini kavrar.
- 9.2.2. Kütüphane ve okul gibi mekânların özelliklerinden yola çıkarak doğaçlamalar uygular.
- 9.2.3. Park, alışveriş merkezi ve huzurevi gibi yaşam alanlarından dramada yararlanabileceğini kavrar.
- 9.2.4. Park, alışveriş merkezi ve huzurevi gibi yaşam alanlarından yola çıkarak doğaçlamalar yapar.

10. DRAMA VE TOPLUMSAL YAŞAM

10.1. Drama ve Toplumsal Yaşam Arasındaki İlişki

Konu Açıklaması: Birey ve toplum ile ilgili her türlü eylem, olay, olgu toplumsal yaşam durumu olarak algılanmalıdır.

- 10.1.1. Toplumsal yaşam durumlarının drama ile ele alındığını kavrar.
- 10.1.2. Toplumsal yaşam durumlarından hareketle doğaçlamalar uygular.
- 10.1.3. Toplumsal yaşam durumlarını farklı bakış açılarıyla değerlendiren rolleri deneyimler.

10.2. Drama ve Farkındalık-Duyarlık Çalışmaları

Konu Açıklaması: Dostluk, okul, hoşgörü, toplumsal empati, farklılıklar, birlikte yaşam, merak, macera, rüya, gezi, yabancılık, aile, paylaşma, insan hakları, çocuk hakları, çevre, sağlık, adalet, şiddet, bağımlılık, demokratik tutum konularında çalışmalar yapılabilir.

10.2.1. Toplumsal duyarlılık-farkındalık ve drama ilişkisine örnekler verir.

10.2.2. Farkındalık-duyarlık temalarına ilişkin doğaçlama-rol oynama çalışmaları kurgular.

10.2.3. Farkındalık-duyarlık temalı çalışmalardaki yaşantılarını kendi tümceleri ile ifade eder.